



**SAVONIA**

■ OPINNÄYTETYÖ - AMMATTIKORKEAKOULUTUTKINTO  
KULTTUURIALA

# CHOIVA

Ekologinen printtimallisto graffitien inspiroimana

TEKIJÄ/T: Paula Turpeinen

Koulutusala Kulttuuriala	
Koulutusohjelma Muotoilun koulutusohjelma	
Työn tekijä(t) Paula Turpeinen	
Työn nimi Choiva – Ekologinen printtimallisto graffitien inspiroimana	
Päiväys 2.12.2013	Sivumäärä/Liitteet 52/0
Ohjaaja(t) Marke Iivarinen	
Toimeksiantaja/Yhteistyökumppani(t) Suominen Olli-Pekka/running koala, Harjunen Sami/Karelia AMK, Karttunen Sami/Rotten tattoo	
<p>Tiivistelmä</p> <p>Tämän opinnäytetyön aiheena on ekologisen printtimalliston suunnittelu graffitien inspiroimana. Tavoitteena oli suunnitella printtimallisto, jossa säilyisi graffitiseinien tunnelma ja tyyli, suunnitella printit painettaviksi ekologisille materiaaleille, ja saada printeistä palautetta sekä kohderyhmältä että asiantuntijoilta.</p> <p>Suunnittelun lähtökohtina olivat ekologisuus ja graffitit ja koko urbaani kulttuuri graffitien ympärillä. Graffitit ja katutaide ovat tekijän suurimpia intohimoja. Useissa Euroopan kaupungeissa tekijä on kuvannut graffiteja, ja inspiroitunut niistä, ennen kaikkea Espanjassa. Ekologisuus astuu kuvaan painopaikan valinnassa ja suunniteltaessa tuotteita joille printit painettaisiin.</p> <p>Työn aikana tehtiin paljon erilaisia luonnoksia ja haettiin suuntaa malliston lopulliselle tyylille. Tekijä tutki valokuva-arkistojaan ja löysi paljon inspiroivaa materiaalia, sekä syvensi alan tuntemustaan internetin, kirjallisuuden, elokuvien ja lehtien avulla.</p> <p>Lopullinen mallisto muotoutui lopulta ja siihen valikoitui kahdeksan printtiä. Mallistolle haettiin palautetta sekä tauintiartisteilta, graffiti- ja skeittialan ammattilaisilta, tekstiilialan kollegoilta, että kohderyhmään kuuluvilta punk-, hip hop-, ja skeitti-henkisiltä ihmisiltä. Palautetta haettiin tapaamalla ihmisiä ja näyttämällä heille printtejä luonnossa, sekä ennen kaikkea Facebook-sivun kautta.</p> <p>Työn tekeminen vahvisti tekijän suunnittelu- ja verkostoitumistaitoja, sekä antoi potkun yrittäjyyteen ja oman toiminnan perustamiseen.</p>	
Avainsanat Graffiti, printtimallisto, printit, katutaide, skeittaus, ekologinen	

Field of Study Culture			
Degree Programme Degree Programme in Design			
Author(s) Paula Turpeinen			
Title of Thesis Choiva – print collection inspired by graffitis			
Date	2.12.2013	Pages/Appendices	52/0
Supervisor(s) Marke Iivarinen			
Client Organisation /Partners Suominen Olli-Pekka/running koala, Harjunen Sami/Karelia AMK, Karttunen Sami/Rotten tattoo			
<p>Abstract</p> <p>The subject of this thesis was to design an ecological print collection inspired by graffitis. The goal was to design a print collection in which you could still feel the atmosphere and style of a graffiti wall, to design prints for ecological materials and get feedback from professionals and the people of the target group.</p> <p>Baselines of the designs were ecologicality, graffiti, and all the urban culture around the graffiti. Graffiti and street art are some of the biggest passions of the author. She has photographed graffitis in all around the Europe, big and small cities, and got especially inspired by graffiti in Spain. About ecologicality, she found out which materials would be the most ecological for printing and which company has the same ecological values of working than the author has.</p> <p>During the thesis, author made many different kinds of sketches and tried to find the final style for the collection. She got throw numerous photograph material she had, and deepend her knowledge about graffiti art by searching internet, literature, movies and magazines.</p> <p>The final collection was ready in the end, and there were eight prints in it now. Author asked feedback from tattoo artists, professionals of graffiti- and skate, colleagues of textile design and people from the target group, so people who are in to punk- and hip hop –music and skate culture. Feedback was asked from meeting people and professionals face to face and showing prints to them, and also, and mostly throw Facebook.</p> <p>Making this thesis deepened designing and networking skills of the author, and pushed her to the entrepreneurship and building up her own company name.</p>			
<p>Keywords Graffiti, print collection, prints, street art, skateboarding, ecological</p>			

" A wall has always been the best place to publish your work"

Banksy

## SISÄLTÖ

1	JOHDANTO .....	6
1.1	Tavoitteet.....	7
1.1.1	Lähtökohdat .....	8
1.1.2	Materiaalien eettisyys ja kestävä kehitys.....	8
1.2	Sanastoa .....	10
1.3	Yhteistyökumppanit ja tekijänoikeuksien haltijat tai muut tahot .....	10
2	GRAFFITITAIDE .....	11
2.1	Graffititaiteen synty.....	12
2.2	Graffititaiteen monimuotoisuus .....	13
2.3	Graffititaiteilijasta printtisuunnittelijaksi ja inspiroivat graffititaiteilijat .....	15
2.3.1	DALEK.....	15
2.3.2	CRAOLA.....	16
2.3.3	Giant.....	17
2.3.4	Banksy .....	18
2.3.5	Tuntemattomat taiteilijat .....	19
3	PRINTTISUUNNITTELU .....	21
3.1	Freelance-suunnittelu .....	21
3.1.1	Kohderyhmä .....	21
3.1.2	Oma suunnitteluni.....	22
3.2	Materiaalien eettisyys ja kestävä kehitys tuotannossa.....	34
4	TYÖN TULOKSET .....	36
4.1	Valmiit printtimallit.....	36
4.2	Sosiaalinen media markkinointi- ja palautteenhakupaikkana .....	47
4.3	Kuinka onnistuin tavoitteissani? .....	49
5	LOPUKSI.....	50
	LÄHTEET .....	51

## 1 JOHDANTO

Opinnäytetyössäni suunnittelen graffiti-aiheisen printtimalliston, painettavaksi t-paitoihin ja huppareihin. Suunnittelussani huomioin kestävän kehityksen ja tuotannon ympäristöystävällisyyden.

Päädyin tähän aiheeseen, koska graffitit ja siihen liittyvä moninainen kulttuuri ovat intohimoni. Haluan käyttää ja edelleen kehittää työssäni ammatillisia vahvuuksiani: piirtämistä ja graafista suunnittelua. Opinnäytetyön avulla haen myös yhteyksiä työelämään, sillä pyydän alan ammattilaisilta palautetta printteistäni.

Inspiraationi saan graffititaiteesta ja skeittikulttuurista. Graffititaide on suuri intohimoni, ja siksi halusin yhdistää sen opinnäytetyöhöni. Opintojen alusta asti graafinen osaaminen ja piirtäminen ovat olleet vahvuuksiani, ja tästä syystä printtimalliston teko kiinnosti myös opinnäytetyön aiheena.

Usein ihmiset ajattelevat graffiti –sanan kuullessaan rumia seiniin maalattuja töhryjä. Itse näen kuitenkin asian paljon laajemmin, graffitien tekijät taiteilijoina, joilla ei ole varaa, tai jotka eivät halua esitellä taidettaan hienoissa gallerioissa, ja siksi he maalaavat taiteensa kadulle kaikkien nähtäville. Näin toimittaessa teokset saavat myös suurimman mahdollisen yleisön.

On olemassa artisteja, jotka ovat aloittaneet kadulla maalaamalla graffiteja, ja päätyneet vaate-  
tususyrityksiin printtisuunnittelijoiksi, graafisiksi suunnittelijoiksi, sekä lehtien kuvittajiksi ja animaatiopiirtäjiksi. Nämä kehitystarinat inspiroivat minua suuresti. Suomessa en ole vielä törmännyt graffiti-  
aiheisiin printteihin vaatteissa. Jos vaatteensa vielä haluaisi ekologisesti valmistettuna, kavalkadi olisi vielä mitättömämpi. Niinpä uskon minunkin tuotteilleni olevan tilaa markkinoilla.

## 1.1 Tavoitteet

Ensimmäinen tavoitteeni on tehdä koemallisto, ja saada siitä palautetta asiantuntijoilta ja kohderyhmään kuuluvilta ihmisiltä. Malliston toteutan sähköisesti, koska tässä vaiheessa ilman tilaavaa asiakasta en näe malliston painamista välttämättömäksi. Haluaisin myöskin opinnäytetyönprojektin jälkeen vielä jatkaa suunnittelua miettimällä millaisiin paitoihin printit tarkalleen tulisivat. Täydellisen lopputuleman aikaansaamiseksi tekstiilin ja printin tulisi niin sanotusti keskustella keskenään. Tässä opinnäytetyössä olen kuitenkin valokuvia muokkaamalla havainnollistanut miltä printit paidoissa näyttäisivät.

Palautteen pyrin saamaan asiantuntijoilta sähköisesti, tai tietenkin näyttäen printtejä henkilökohtaisesti, jos heillä on aikaa tavata minua. Aikatauluni on suhteellisen tiukka ja joulukuun oven takana, joten ymmärrän hyvin, jos yritykset eivät ehdi minua henkilökohtaisesti tapaamaan. Kohderyhmiltäni pyrin saamaan palautteen Facebookin kautta luoden mallistolleni oman sivun, jossa esittelen tuotteita. Mahdollisesti voisin tehdä Facebookiin myös jonkinlaisen äänestyksen, mikä printti on kohderyhmän mielestä paras.

Toinen tavoitteeni on suunnitella mallistoni ekologisesti. Vaikka en tässä vaiheessa mallistoani painatakaan, suunnittelen sen painettavan ekologisille ja Reilun Kaupan materiaaleille. Painopaikan valinnassa siis tulee huomioida sen käyttämät materiaalit ja yrityksen arvomaailma. Työlläni haluan edistää kestävästä kehityksestä ja ottaa huomioon ympäristökäsitteet. Skeittivaatemerkkejä on tuhansia, mutta olen löytänyt vain kourallisen sellaisia, jotka tekisivät ekologisia vaatteita tähän kohderyhmään kuuluville ihmisille. Ekologisia skeittejä ja longboardeja löytyy jo useimmista alan liikkeistä, mutta vaatemerkkejä on jostain syystä niukemmin. Niinpä ekologisuus toiminee myös hyvänä kilpailuvalttina.

Kolmas tavoitteeni on erottua markkinoilla. Mallistoni printit ovat monitasoisia ja jäljittelevät oikeita graffitiseiniä. Vastaavia printtejä en ole nähnyt missään, joten uskon erottuvani kilpailijoista kädenjäljelläni. Pyrin säilyttämään printeissä oikean graffitiseinän tunnelman. Graffitiseinässä on aina usean eri artistin töitä päällekkäin, joten voisi olla hyvä idea myös jatkaa projektia tulevaisuudessa, haalimalla kokoon ryhmä graffitiartisteja tekemään vastaavia printtejä. Niin töihin todella saisi näkyviin usean artistin kädenjäljen.

### 1.1.1 Lähtökohdat

Graffitit ja koko niiden ympärillä pyörivä kulttuuri ovat intohimoni. Graffititaiteeseen usein liittyvä laittomuus, kantaottavuus ja taiteilijoiden anonyymiyys tuovat työhön lisää mielenkiintoa. Minua inspiroivat eri Euroopan kaupungeissa ja internetissä näkemäni graffitit, sekä kirjoista ja internetistä lukemani tieto eri artisteista. Matkustaessani olen valokuvannut graffiteja ja nyt erityisesti tämän opinnäytetyön innostamana myös piirtänyt suunnitelmia omista graffiteista ja tägeista, eli pienemmistä tussilla toteutettavista yksivärisistä merkeistä. Olen tehnyt myös maalauskokeiluja, sekä spraymaalilla että kynäruiskutekniikalla.

Monista graffititaiteilijoista on tullut printtisuunnittelijoita eri vaatetusfirmoille. Ajattelin, että omalla tekstiilitaustallani printit vaatteisiin, mahdollisesti myös skeitteihin, olisivat hyvä jatkumo innostukseeni graffiteista. Kilpailuvaltina haluan tehdä mallistoni ympäristöystävällisesti ja mahdollisuuksien mukaan Reilun Kaupan materiaaleista. Printtieni kiinnostavuutta lisää myös se, että niistä tulee monitasoisia graffitiseinän omaisia "taideteoksia". Graffitiseinähän ovat yleensä hyvin kerroksellisia, uusien maalausten alta pilkottaa aina jotain vanhaa. Tällaisia graffitiprinttejä en ole vielä koskaan missään nähnyt. Ajattelin että niille voisi olla kysyntää markkinoilla.

Mallistoni kohderyhmäksi on muodostunut katutaiteen ystävät, skeittarit ja graffiteista innostuneet ihmiset. Ikäryhmää en niinkään halua määritellä, koska kiinnostukset ja harrastukset eivät aina lainkaan mene iän mukaan. Skeittikulttuuri liittyy läheisesti graffitikulttuuriin, joten skeittaus muodossa tai toisessa ilmenee työssäni paikka paikoin.

Skeittilautoja ja longboardeja tehdään jo ekologisista materiaaleista, mutta ekologisiin skeitti-/graffitityylisiin vaatemallistoihin en ole niinkään törmännyt. Joitakin merkkejä on, mutta niitä täytyy lähes etsimällä etsiä. Myöskään yhtään suomalaista ekologista skeittivaatemerkkiä en ole ainakaan toistaiseksi löytänyt.

### 1.1.2 Materiaalien eettisyys ja kestävä kehitys

Printtejä olen suunnitellut painettavan huppareihin, t-paitoihin, sekä mahdollisesti skeittilautoihin ja longboardeihin. Painopaikka tuleekin valita huolellisesti tutustuen yrityksen arvomaailmaan ja sen käyttämiin materiaaleihin. Haluan käyttää painofirmoja, jotka noudattavat eettisiä toimintatapoja ja periaatteita. Valinnoillani haluan edistää kestävästä kehitystä.

T-paitojen ja hupparien materiaalit voisivat esimerkiksi olla ekologisesti tuotettua puuvillaa, hampua, tai niiden sekoitetta. Yksi vaihtoehto olisi myös pellava, mutta se taas ei ehkä rypistymisensä vuoksi sovi tuotteisiin joihin printtejä olen suunnitellut. Bambu on myös ekologista ja nopeasti kasvavaa, mutta sen prosessointi tekstiilikäyttöön tekee siitä epäekologista. Jotkut synteettiset materiaalit ovat myös hyvin ekologisia, mutta juuri t-paitoihin ja huppareihin puuvilla ja hamppu sopivat kuitenkin ominaisuuksiltaan parhaiten.

## 1.1.3 Työ prosessin kulku



Kuva 1. Työprosessin kulkukaavio (Turpeinen 2013)

Työprosessi alkoi lähtökohtien selvittämisestä ja omista kiinnostuksen kohteista. Vuoropuhelu ohjaajan kanssa jatkui välillä tiiviimmin välillä löyhemmin koko prosessin ajan. Printtimalliston suunnittelu oli oma ajatukseni ja alusta asti olin siitä hyvin innostunut. Prosessi jatkui ideoinnin jälkeen luonnostelulla ja lopulta malliston kokoamisella, valokuvaamisella ja palautteen hakemisella. Koko prosessi sujui ilman suurempia ongelmia, ystävien ja opettajien kannustaessa vierellä.

## 1.2 Sanastoa

Graffiti – julkisen rakennuksen tms. seinään (luvatta) maalattu kuva tai teksti.

Tägi – spraymaalilla tai tussilla (luvatta) kirjoitettu yksivärinen nimimerkki

Printti – Painettu kuva tai teksti, esimerkiksi paperilla tai kankaalla

Choiva – Luoteis-Espanjassa puhutun galician kielinen sana joka tarkoittaa sadetta

Malliston nimeä mietin koko prosessin ajan, enkä millään keksinyt mikä olisi sopiva nimi sille. Lopulta kun printit olivat valmiita, näytin niitä kollegoilleni. Yksi ystävästäni huomasi inspiraatioideni kumpuaavan paljon Espanjasta, Galiciasta, jossa olin vaihto-oppilaana kevään 2013. Galiciassa on talvella hyvin sateista ja synkkää. Opiskelin Pontevedran kaupungissa taideyliopistossa. Myös katutaiteen määrästä ja laadusta huomasi että kaupungissa oli taideyliopisto. Graffitit Pontevedrassa toimivat suurena inspiraationa minulle ja aihe syntyikin pikkuhiljaa jo kevään aikana. Kaiken tämän summana päätin antaa mallistolleni galician kielisen nimen. Sade oli mielestäni sopiva nimi ja sointui kauniisti myös kieltä osaamattoman sanomana.

## 1.3 Yhteistyökumppanit ja tekijänoikeuksien haltijat tai muut tahot

Suominen, Olli-Pekka. running koala. Turku

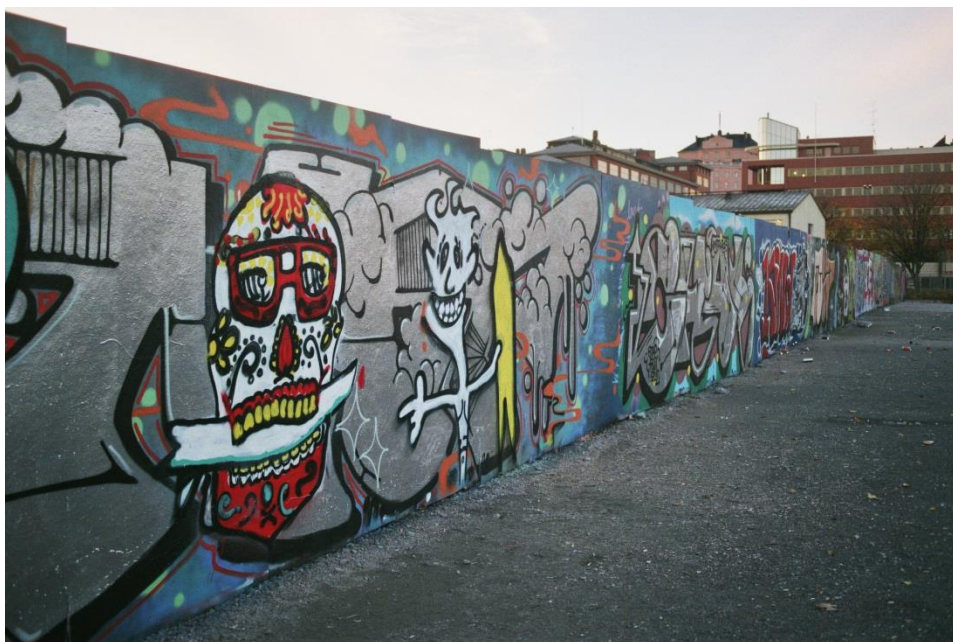
Harjunen, Sami. Karelia ammattikorkeakoulu. Joensuu.

Karttunen, Sami. Rotten Tattoo. Kuopio.

## 2 GRAFFITITAIDE

Graffititaide elää Suomessa uutta kukoistustaan. Lähes jokaisesta suuresta ja keskisuuresta kaupungista löytyy laillinen graffitiseinä ja graffitien maalauksesta pidetään työpajoja eri tapahtumissa. Toisaalta maalauksen kohteeksi on aina pyritty etsimään näkyvä paikka, niin että mahdollisimman moni silmäpari pääsisi teoksen näkemään. Myös graffitin poistamisen vaikeus otetaan huomioon maalauksipaikkaa valittaessa. Nämä seikat eivät aina toteudu laillisilla seinillä. Laillisille seinille maalattaessa graffitit elävät usein vielä lyhyemmän ajan kuin laittomissa paikoissa, sillä tekijöitä on paljon ja tilaa loppujen lopuksi melko vähän. Joka tapauksessa lailliset seinät ovat mainio vaihtoehto, maalata saa päiväsaikaan eikä sakkojen uhkaa ole. Graffitien luvatta maalaamisesta saatavat sanktiot ovat lähes naurettavan suuria, mutta nekään eivät pidä katuja tyhjinä maalareista.

Graffitien harrastajat jakaantuvat kahteen ryhmään, molemmilla eri kunnioituksen kohteensa taiteessa: laittomat maalajat keskittyvät paikkaan, itse toimintaan ja maalauksen tuhoamisen vaikeuteen, kun taas lailliset maalajat arvioivat työnsä taiteellisen laadun ja viimeistelyn mukaan (Ganter 2013, 7).



Kuva 2. Laillinen graffitiseinä Helsingin Kalasatamassa (Turpeinen 2013)

Toki eivät kaikki graffitien maalajat toimi taiteellisesta ja luovasta näkökulmasta, tai siksi että halusivat kaunistaa ympäristöään. Helposti unohdetaan, että erilaiset ihmiset, jotka omaavat erilaiset motiivit ja arvomaailman, haluavat käyttää julkista tilaa (Ganter 2013, 8). Jos työ otettaisiin pois sen urbaanista ympäristöstä ja laitettaisiin kankaalle, annettaisiin tukeva hintalappu ja vietäisiin galleriaan, luultavasti samat ihmiset jotka nyt pitävät sitä vandalismina, pitäisivät sitä taiteena (Hundertmark 2003). Silloin tällöin graffiteista on myös kuohuntaa mediassa, kun vihaiset kiinteistöjen omistajat valittavat omaisuutensa tuhoamisesta.

## 2.1 Graffititaiteen synty

Graffitit tavalla tai toisella ovat olleet olemassa ihmiskunnan synnystä asti. Jo alkuihmiset osasivat käyttää sapluuna- ja spray-tekniikkaa, puhaltamalla värikästä pulveria luun läpi (Ganz 2009, 8). En kuitenkaan aloita kertomustani aivan niin kaukaa. Graffiti, sellaisena kuin me sen tunnemme, on syntyisin 1970-luvun lopulta USA:sta, New Yorkin ja Philadelphian kaduilta.

Kirjassa Graffiti World, New edition Nicholas Ganz kertoo, että 1970-luvun lopun New Yorkissa nimiään Manhattanin ympäristön metroasemille ja seiniin maalailivat muun muassa artistit jotka tunnetaan nimimerkeillä Taki 183, Julio 204 ja Cat 161. Philadelphian tämän ajan tunnetuin nimimerkki oli Cornbread. Graffiti yhdisti Broadwayn hohdokkaan maailman ja Harlemin slummit. Näin varhaiset maalarit toivat samaan paikkaan monia eri kulttuureja ja eri sosiaaliluokkiin kuuluvia ihmisiä (Ganz 2009, 8.)

Ganz jatkaa artistien alussa käyttäneen tägeissa ja graffiteissa omia nimiään, mutta pian heidän alkaneen esiintyä nimimerkeillä. Nimimerkkejä alkoi ilmestyä eri paikkoihin ympäri kaupunkia, mikä inspiroi uusia maalareita keksimään keinoja erottuakseen. Maalaukset muuttuivat suuremmiksi ja suuremmiksi, kunnes lopulta ensimmäiset "taideteokset" ilmestyivät New Yorkin juniin. Juniin maalattiin nimenomaan sen takia, että ne matkustivat kaupungin läpi ja täten miljoonat ihmiset näkivät niihin maalatut graffitit. Tultaessa 1980-luvun puoleen väliin koko New Yorkista ei löytynyt yhtään junaa, jota ei olisi maalattu kauttaaltaan sekä ulko- että sisäpuolelta. Asia muuttui pian, koska virkavalta alkoi säännöllisesti pestä maalauksia pois ja pystyttää aitoja estääkseen maalareiden pääsyn junille (Ganz 2009, 9.)



Kuva 3. 1970-luvun metrovaunu New Yorkissa.

New Yorkin maalareiden matkustaessa ympäriinsä graffitit levisivät myös Eurooppaan, aluksi ennen kaikkea Amsterdamiin ja Madridiin. Hip hop-, sekä punk-musiikin ja internetin avulla graffitit ovat le-

vinneet lähes jokaiseen läntiseen ja läntisvaikutteiseen maahan. Aasia ja Etelä-Amerikka ovat hyppäneet kelkkaan myöhemmin, mutta varsinkin Etelä-Amerikka on jo saavuttanut graffititaiteessa korkean aseman.

Suomessa graffiteja alkoi myös esiintyä jo 1970-luvulla, usein poliittisten iskulauseiden merkeissä. Myös täällä laji lähti lentoon ennen kaikkea hip hop- ja punk-kulttuurien kasvaessa. Nykyään Suomessa useimmista kaupungeista löytyy myös laillisia graffitien maalauspaikkoja, muun muassa aiemmin mainitsemani Helsingin Kalasatama. Kalasatama lienee suurin laillinen graffitien maalauspaikka koko Euroopassa.

## 2.2 Graffititaiteen monimuotoisuus

Muutama vuosikymmen sitten graffititaiteilijat keskittyivät maalaamaan omaa nimimerkkiään suuremmissa tai pienemmissä mittakaavassa kehitellen erilaisia fontteja. Myöhemmin artistit alkoivat kuitenkin toteuttaa itseään laajemmin, alkaen maalata myös kuvia luomistaan hahmoista. Hahmoja on maalattu sarjakuvatyylisistä figuureista aina valokuvamaisiin taideteoksiin saakka. Graffiti taiteenlajina on kehittynyt ja laajentunut paljon. Perinteisen spraymaalien käytön ohelle on tullut erilaisia akryyli- ja öljypohjaisia maaleja, airbrush-tekniikka; eli niin sanottu kynäruisku jolla voi käyttää haluaansa maalia, sekä erilaiset sabluunat ja tarrat, joitakin uudempia tekniikoita mainitakseni.

Menestyneimmät graffitiartistit ovat alkaneet siirtyä kaduilta gallerioihin, joskin monet maalaavat yhä senkin jälkeen myös kaduille. Tunnettu, jopa jonkunlaisen ilmiön luonut englantilainen graffitiartisti Banksy, on muun muassa sanonut, että alkoi maalata kaduilla koska se oli ainoa paikka missä hän sai työnsä esille (elokuva *Exit Through the Giftshop*, 2010). Banksy tekee graffitien lisäksi myös erilaisia installaatioita. Nykyään Banksyn teoksia myydään tuhansilla dollareilla ympäri maailmaa, artistin itse pysyessä anonyyminä ja jatkaessa edelleen myös kaduille maalaamista. Lisää Banksysta sivulla 18.



Kuva 4. Banksyn sabluunamaalaus suutelevista poliiseista, Brighton, Englanti.

Graffititaide on hyvin monimuotoista. Yhtenä esimerkkinä voisi toimia jyvaskyläläinen yritys Grafindustrial Oy, joka tekee Facebook-sivujensa mukaan ”Mieleepainuvaa ja erottuvaa taidemainontaa”. Grafindustrial on maalannut graffiteja muun muassa Tampereen Skeittihalliin ja Bailaamo yökerhon seiniin Joensuussa.

Eräänä ulkomaisena, myös nimenomaan printtisuunnitteluun liittyvänä esimerkkinä voisit esitellä yrityksen Sullen Art Collective, jolla on oma vaatemerkinsä Sullen Clothing. Sullen Art Collective on siis taiteilijakollektiivi, jossa graffititaiteilijat, tatuointiartistit ja maalarit yhdistävät osaamisensa. Taiteilijat ympärimaailmaa ovat tervetulleita työskentelemään ”Sullen päämajassa” Kaliforniassa, USA:ssa. Sullen Clothing tekee vaatteita sekä miehille että naisille ja valikoimassa on paljon printtutuotteita. Printeissä on selvästi vaikutteita myös graffititaiteesta.



Kuva 5. T-paita Sullen Clothing:in miesten t-paitamallistosta.

## 2.3 Graffititaiteilijasta printtisuunnittelijaksi ja inspiroivat graffititaiteilijat

Kirjassaan *Graffiti School – A Student Guide with Teachers Manual*, Ganter epäilee graffitista tulleen suosituin taiteenmuoto nuorten keskuudessa kolmeenkymmeneen vuoteen. Hän jatkaa, ettei mikään muu taiteenmuoto ole muuttanut Amerikan ja Euroopan katujen ilmettä niin paljoa kuin graffiti. Tästä voidaan pitää todisteena graffitin vaikutusta esimerkiksi graafiseen suunnitteluun ja mainontaan. Toisaalta eihän tuon yhteyden pitäisi oikeastaan yllättää, sillä useat tämän päivän graafikot, muut suunnittelijat, arkkitehdit ja taiteelliset johtajat ovat eläneet nuoruuttaan graffiteja maalaten (Ganter 2013, 8.)

Ganzin mukaan graffitimaalareiden pitää todella työskennellä saadakseen itsensä ihmisten tietoisuuteen. Heidän tulee harjoitella ja kehittää taitojaan sekä luoda oma persoonallinen tyylinsä, matkustaa ympäriinsä etsien hyviä maalauspaikkoja ja pitää nimensä yllä ongelmista ja hankaluuksista huolimatta. Graffitin maalaus on hyvin vaativa ja haastava harrastus. Tällainen omistautuminen onkin juuri se asia, joka tuo menestyksen. Joistakin graffititaiteilijoista on tullut luovien alojen eksperttejä, esimerkiksi printtisuunnittelijoita ja vaateteollisuuden ammattilaisia. Tästä esimerkkinä Dalek ja Craola USA:sta (Ganz 2009, 18.) On olemassa monia graffititaiteilijoita joista pidän. Toisaalta mitkään yksittäiset työt eivät inspiroi minua samalla tavalla, kuin ovet ja seinät joihin kymmenet tai sadat ihmiset ovat jättäneet merkkinsä.

### 2.3.1 DALEK



Kuva 6. DALEK:in maalaama graffiti Kansasissa, Yhdysvalloissa.

Dalek on yhdysvaltalainen taiteilija, aloittanut graffitimaalauksen 1993 Chigagon läheisyydessä. Hänen tyylinsä on todella 2-ulotteista ja sarjakuvamaista. Graffiteissa esiintyy yleensä sama hahmo, "Space Monkey". Dalek inspiroituu japanilaisen Takashi Murakamin teoksista. Tätä nykyä Dalekin teoksiin voi törmätä lähinnä lehtien kansissa, kirjoissa, gallerioissa ja skeittilauodoissa. (Dalek Art <<http://www.dalekart.com/>> 3.11.2013)

### 2.3.2 CRAOLA



Kuva 7. CRAOLA inspiroituu painajaisunista.

Craola on kotoisin Los Angelesista, Yhdysvalloista. Hän on maalannut lapsesta asti, graffiteja 17-vuotiaasta. Usein hän saakin inspiraationsa lapsuusajoistaan ja unista joita näki silloin. Maalauksiaan hän kuvailee sanoin: "todelliset sarjakuvat ja pelottavat iltasadut" sekä "luonnollinen kohtaa teknologian" (Ganz 2009, 48.) Kuvissa esiintyy muun muassa painajaismaisia jäniksiä, lintuja ja lapsia.

Craola on työskennellyt laajasti eri yrityksissä vaatetusfirmoista videopelien ja hänen hahmoistaan on tehty jopa leluja. Joitakin esimerkkejä firmoista joissa hän on työskennellyt: Vans, Converse, Disney ja Gym Class Heroes. Nykyään hänen töitään on esillä gallerioissa ympäri maailmaa. (About <<http://www.imscared.com/about/>> 3.11.2013)

## 2.3.3 Giant



Kuva 8. Giant

Mike Giant on kotoisin Albuquerquesta, Yhdysvalloista. Hänen intohomojaan graffitien ohella ovat piirtäminen, skeittaus, heavy metal- ja punk-musiikki, sekä tatuoinnit. Graffitit ovat perinteisiä kirjoituksia, yleensä omaa nimeä toistavia suuria teoksia. Giantin tyyli on kuitenkin hyvin tarkka, viivat ovat teräviä kuin partahöylä. Kirjaimet ovat usein niin "väänneltyjä" että maalausta joutuu katsomaan pitkään ennenkuin huomaa, mitä siinä lukee.

Giant jakaa aikansa kuvittajana, suunnittelijana vaatetusteollisuudessa, tatuojana, taiteilijana, ja graffitiartistina (Gastman & Neelon & Smyrski, 2007, 161). Hän suunnittelee printtejä muun muassa vaatemerkillä REBEL8, jonka juuret ovat syvällä skeittaus-, graffiti-, ja tatuointikulttuurissa (The Core of REBEL8 <[rebel8.com/pages/history](http://rebel8.com/pages/history)> 3.11.2013).

## 2.3.4 Banksy



Kuva 9. Banksyn silhuettitekniikalla maalaama graffiti Bristolissa, Englannissa.

Banksy lienee tämän hetken tunnetuin graffititaiteilija. Tosin tuokin titteli on hyvin kiistelty ja monet graffitimaalarit nimittäisivätkin häntä ennemmin katutaiteilijaksi. Banksy maalaa graffitinsa useimmiten sabluunan läpi. Aiheet ovat yhteiskunnallisia ja liittyvät usein esimerkiksi sotiin tai köyhyyteen. Banksy on lähtöisin Englannista, Bristolista, mutta on maalannut paljon ympäri maailmaa, muun muassa New Yorkissa ja Los Angelesissa, Yhdysvalloissa (elokuva Banksy: Exit Throw the Gift Shop, 2010). Hänet tunnetaan myös installaatiotaiteilijana.

18-vuotiaana Banksy oli maalaamassa suurin kuplakirjaimin matkustajajunan kylkeen "LATE AGAIN", kun poliisi yllätti hänet. Hän juoksi karkuun minkä jaloistaan pääsi ja lopulta piiloutui roska-auton alle. Siinä maataessaan ja kuunnellessaan poliisin ääniä, hän ymmärsi että hänen täytyisi olla puolta nopeampi maalatessaan graffiteja. Silloin hän huomasi tuijottavansa sabluunatekniikalla maalattua laattaa bensatankin pohjassa ja keksi että voisi alkaa maalata käyttäen sabluunoita. Sabluunamaalaus olisi paljon nopeampaa kuin perinteinen graffitimaalaus (Banksy 2006, 13.)

"Läntisessä demokraattisessa valtiossa, vaatii paljon sisua nousta ja vaatia asioita joihin kukaan muu ei usko – kuten rauhaa, oikeutta ja vapautta." Banksy, 2006, 29.

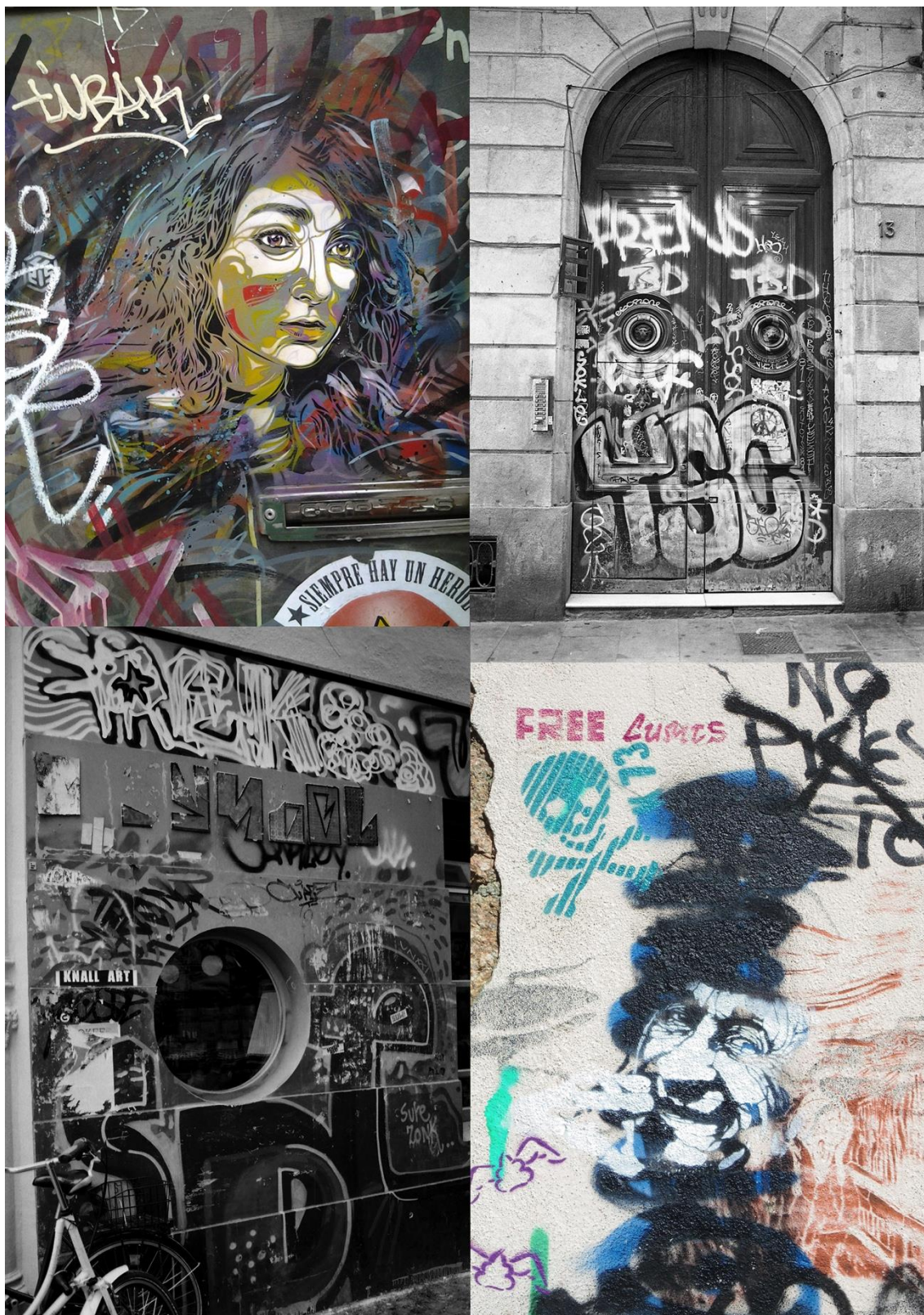
### 2.3.5 Tuntemattomat taiteilijat

Kaikkia inspiraationlähteitani en voi eritellä nimellä, sillä oikeastaan parhaat kuvalähteeni olen itse valokuvannut, enkä tiedä kuka graffitit on tehnyt. Graffitiin liittyvä vahva anonymiys tekeekin tiedon saamisen taiteilijoista hyvin vaikeaksi. Vain suurimmat niin sanotusti "läpilyöneet" nimet voi löytää kirjoista ja internetistä. Kussakin kaupungissa on omat graffitin tekijänsä ja usein heidät voi erottaa omasta tyylistään ja taiteilijanimestään. Tällöin kaupungissa kuitenkin pitäisi viettää hyvin paljon aikaa valokuvaten teoksia ja siihen minulla ei useassakaan paikassa ole ollut valitettavasti mahdollisuutta.

Seuraavassa muutamia kuvia joita olen ottanut minua eniten inspiroivista graffiteista:



Kuva 10. The first mood board (Turpeinen 2013)



Kuva 11. The second mood board (Turpeinen 2013)

### 3 PRINTTISUUNNITTELU

Printti on painettu tai tulostettu kuva, esimerkiksi paperilla tai kankaalla. Vaatteissa printtejä käytetään eniten t-paidoissa ja huppareissa, joskus niitä näkee myös housuissa. Printti eroaa esimerkiksi kuosista siinä, että kuosi on jatkuvaa kuviota yleensä koko kankaan alalla, kun taas printti on vain tietyssä kohdassa kangasta, yksityiskohtana. Printtisuunnittelu ja kuosisuunnittelu eroavat myös toisistaan, sillä printtiä suunniteltaessa kuvion jatkuvuutta ei tarvitse ajatella.

#### 3.1 Freelance-suunnittelu

Akavan erityisalojen mukaan freelancer tekee erilaisia pätkätöitä, monesti usealle työnantajalle yhtä aikaa. Freelancer voi olla yrittäjä tai työnantaja, tai hän voi saada korvauksen tekemästään työstä olematta työsuhhteessa. Työt ovat tilapäisiä ja ostaja ei ole sitoutunut säännölliseen palkanmaksuun. Työ tehdään yksittäistä, tai muutamaa toimeksiantoa koskien. Kyse voi olla myös projektista (Akavan erityisalot 2013.) Työsuhhteisen työntekijän ja freelancerin erottaa yleensä siitä, että työsuhhteessa oleva käyttää työnantajan laitteita, työskentelee työnantajan tiloissa ja työnjohtajan johdon ja valvonnan alaisena (Rehnström 2013, 12).

Ensimmäisiä askelia freelancer-uralla on tarvittavien työvälineiden hankinta. Riippuu tietenkin ammattiryhmästä ja töiden luonteesta, millaisella arsenaalilla kukin aloittaa. Omassa tapauksessani, tarvitsisin ainakin puhelimen, hyvän tietokoneen, Adobe-ohjelmistot, piirtopöydän ja Pantone – värikartat.

Etenkin aloittelevan freelancerin on helppo hoitaa verotusasiat käyttämällä freelancer-verokorttia. Freelance-verokortille on tyypillistä että siinä on vain yksi pidätysprosentti, eikä lainkaan tulorajoja. Luvut saadaan arvioimalla kokovuoden tulot ja niistä tehtävät vähennykset, niin kuin normaaliakin verokorttia tehtäessä. Jos arvioiduissa luvuissa tapahtuu vuoden aikaan suuria muutoksia, voi aina hankkia uuden verokortin. Työnantajalle riittää usein pelkästään verokortin esittäminen, tai kopio freelancer-verokortista (Ukko.fi – laskuta ilman omaa yritystä.)

##### 3.1.1 Kohderyhmä

Kohderyhmäkseni olen valinnut urbaanit ihmiset. En ole halunnut rajata tiettyä ikäryhmää tai sukupuolta, koska printteistäni voi pitää kuka vain. Graffitit ovat lähellä sydämiä etenkin skeitti-, punk-, ja hip hop –piireissä, joten niiden ryhmien edustajista löytynee myös eniten mahdollisia asiakkaitani. Asiakkaideni ei tarvitse olla suomalaisia, vaan he voivat olla kotoisin vaikkapa muualta Euroopasta.

Kohderyhmäni elinympäristönä toimii siis kaupunki. He harrastavat skeittausta, bmx-pyöräilyä, longboardia, viihtyvät ulkona ja kaduilla. Musiikkiakin he kuuntelevat, punkkia, hip hopia ja räppiä, käyvät keikoilla. He huomaavat kaupunkia koristavat graffitit ja tágit, jotkut niitä maalaavat ja piirtävät itsekin. Graffitit ja tágit ovat heille väripilkkuja muuten harmaassa asfalttiviidakossa, he näkevät maalaukset kaupunkia kaunistavina elementteinä. Kesäisin he istuvat puistoissa, liikkuvat rullailleen paikasta toiseen, näkevät ystäviään ja valvovat myöhään. Nuoremmat käyvät festareilla.

Ammattiryhminä kohderyhmälläni näkisin luovien alojen edustajia, suunnittelijoita ja opiskelijoita. Toisaalta myös nuorisiohjaajia, sairaanhoitajia, postin jakajia, hitsausmiehiä, opettajia. Kohderyhmäni sitookin enemmän elämän arvot ja -asenteet, kuin ikä, ammatti tai sukupuoli. Heidän ajattelutapansa on hieman yhteiskuntakriittinen, he arvostavat ekologisuutta ja pyrkivät kantamaan kortensa kekoon suurilla tai pienillä teoilla.

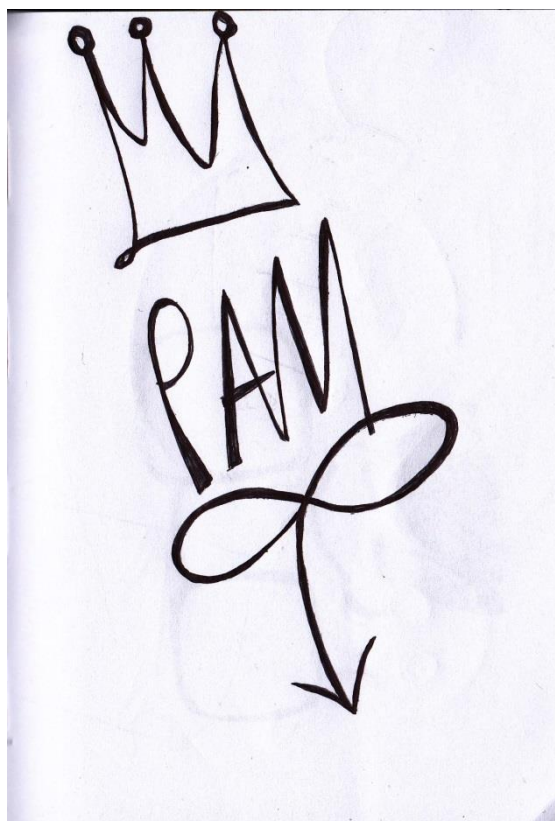
### 3.1.2 Oma suunnitteluni

Oma suunnitteluni seurasi tässäkin projektissa jokseenkin perinteistä kaavaa. Ensin kaikkialla liikkuessani tutkin ympäristöäni ja valokuvasin kiinnostavia asioita, tässä tapauksessa graffiteja ja muita katutaidetta, kuten tarroja ja sabluunamaalauksia. Seuraavaksi aloin itse luonnostella graffiteja, sekä lukea ja tutkiskella graffitiaiheista kirjallisuutta. Kirjallisuutta oli yllättävän hankala löytää etenkin kirjastoista, mutta sain sitten oikein hyviä kirjoja lainaan ystäviltäni, jonka lisäksi ostin pari kirjaa, sekä aiheeseen liittyviä lehtiä. Etenkin kuvamateriaalia löytyy paljon myös internetistä.

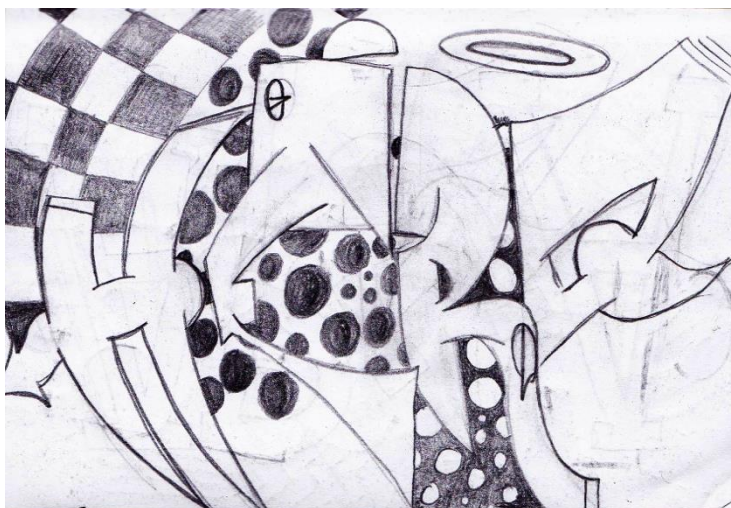
Alkuun siis luonnostelin enimmäkseen käsin piirtämällä, hakemalla graffitimaista tyyliä. Maalasin myös pari kokeilullista teosta. Tässä joitakin käsin piirtämiäni luonnoksia, sekä maalauksia:



Kuva 12. Luonnos (Turpeinen 2013)



Kuva 13. Luonnos (Turpeinen 2013)



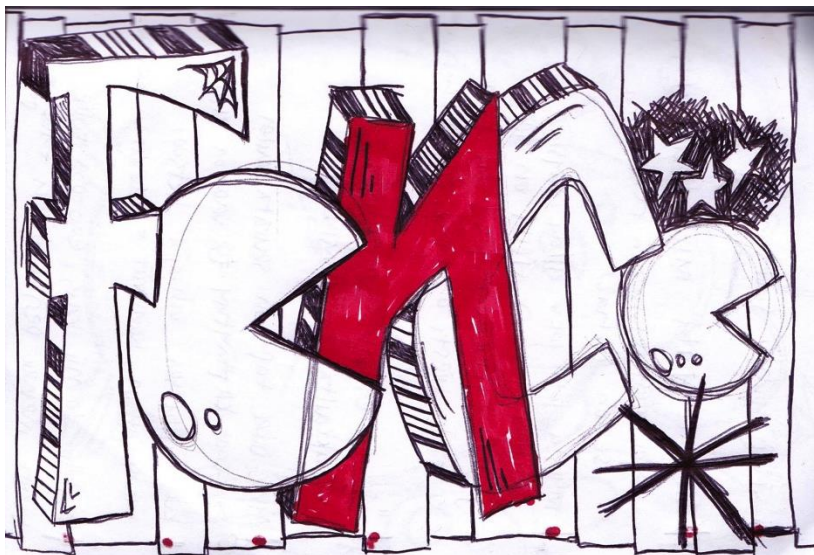
Kuva 14. Luonnos (Turpeinen 2013)



Kuva 15. Maalaus (Turpeinen 2013)



Kuva 16. Luonnos (Turpeinen 2013)



Kuva 17. Luonnos (Turpeinen 2013)



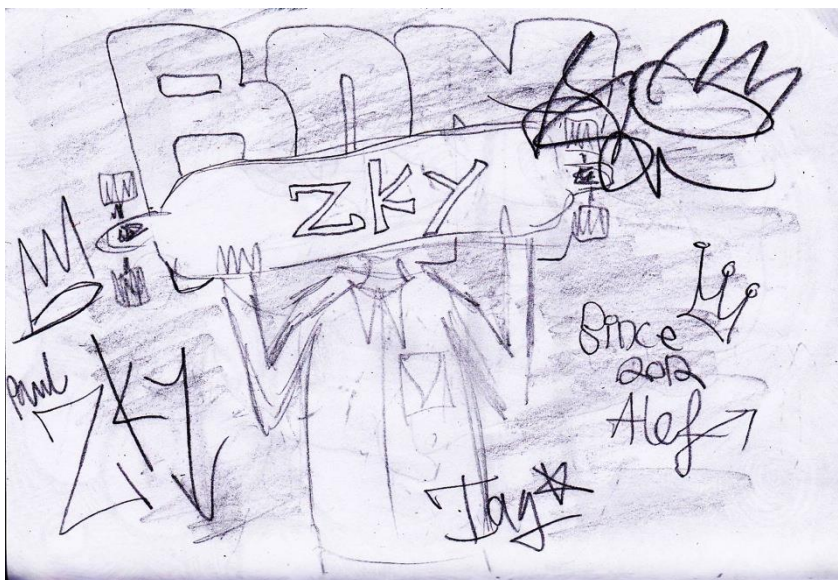
Kuva 18. Luonnos (Turpeinen 2013)



Kuva 19. Luonnos (Turpeinen 2013)



Kuva 20. Luonnos (Turpeinen 2013)



Kuva 21. Luonnos (Turpeinen 2013)



Kuva 22. Osittain kynäruiskulla maalattu skeittilauta (Turpeinen 2013)

Näissä luonnoksissa (s.22–25) olen harjoitellut erilaisia graffititaiteelle tyypillisiä fontteja ja sanojen varjostuksia. Toisiin luonnoksiin olen tehnyt myös taustoja, jotka tuovat kuvalle hieman lisää mielenkiintoa ja kolmiulotteisuutta. Kirjaimiin olen lisännyt erilaisia nuolia, reikiä ja koukeroita, jotka ovat tyypillisiä graffiteille ja tägeille. Luonnoksissa näkyy mielestäni hyvin oma kädenjälkeni. Itse printithän ovat hyvin monikerroksisia, joten niitä oli hankalampi luonnostella käsin. Niinpä jatkoin työskentelyäni tietokoneella, käyttäen Adobe Photoshop – ohjelmaa.

Tässä vaiheessa en oikein ollut vielä selvillä mallistoni visuaalisesta ilmeestä. Tiesin, että jotain graffitihenkistä lopputulema tulisi olemaan ja että halusin printteihin kerroksellisuutta, mutta en osannut sitä oikein muuten kuvailla. Photoshopilla sitten kokeilin kaikenlaisia tekniikoita, yritin laittaa kuvia päällekkäin ja saada aikaan silmää miellyttävää jälkeä. Tämän vaiheen ”printit” näyttivät luonnoksilta, enkä ollut niihin tyytyväinen.



Kuva 23. Tietokoneella tehty luonnos (Turpeinen 2013)



Kuva 24. Tietokoneella tehty luonnos (Turpeinen 2013)

Seuraavaksi aloin hakea kuville vielä enemmän kerroksellisuutta. Aloin tarkkailla huolellisemmin graffitiseinien rakennetta ja sitä, miten eri maalareiden käsialat erottuvat toisistaan. Näihin seuraavana esittelemiini luonnoksiin sainkin mielestäni kerroksellisuuden hyvin näkyviin. Päälimmäinen graffiti ikään kuin hyppää ylös seinästä.



Kuva 25. Tietokoneella tehty luonnos (Turpeinen 2013)



Kuva 26. Tietokoneella tehty luonnos (Turpeinen 2013)



Kuva 27. Tietokoneella tehty luonnos (Turpeinen 2013)



Kuva 28. Tietokoneella tehty luonnos (Turpeinen 2013)

Tämän tyylliset graffitit näyttivät silmääni hienoilta ja olivat monikerroksisia, niin kuin olin suunnitellut. Jotenkin tulos ei kuitenkaan vieläkään miellyttänyt minua täysin. Tässä vaiheessa aloin tutustua tarkemmin Banksyyn (kts. s.18) ja sain mieleeni että ehkä voisin käyttää hyväksi printeissä ottamiani valokuvia. Banksysta minulle tuli mieleen hänen kanssaan elokuvassa Exit Throw the Giftshop työskentelevä Terry Guetta. Guetta ei oikeastaan itse varsinaisesti tee taidettaan, vaan sanelee ideansa graafikoille jotka toteuttavat tämän ideat. Printeissä olen valokuvieni kanssa käyttänyt aika "guettamaista" tekniikkaa.

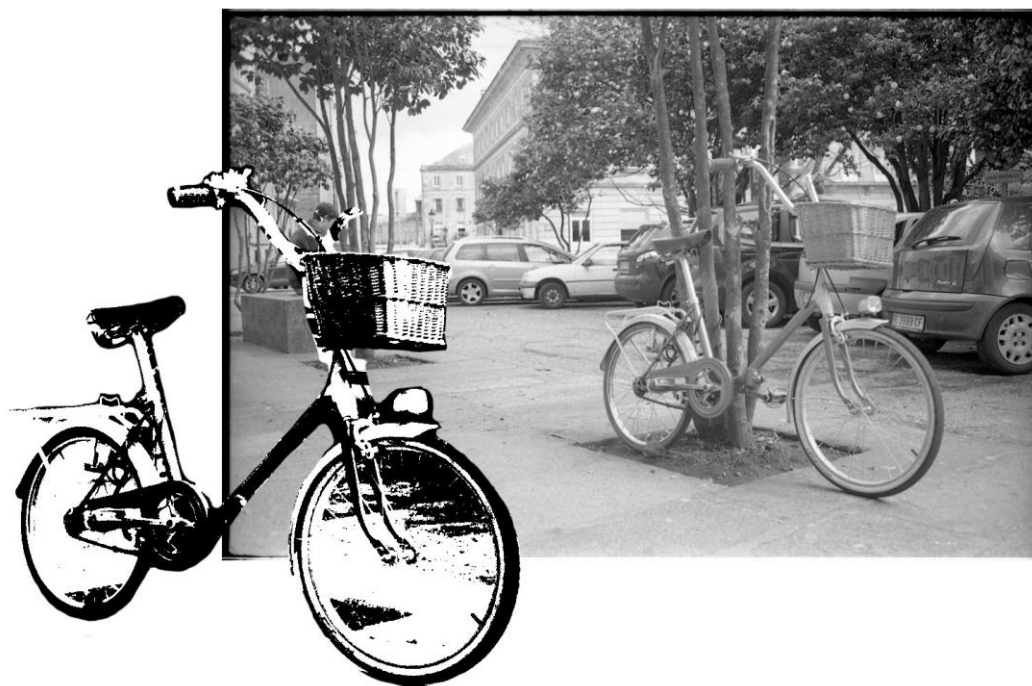


Kuva 29. Terry Guetta

Keväällä 2013 ollessani Espanjassa vaihto-opiskelemissa, kuvasin paljon filmille ja nyt päätin kokeilla miltä kuvani näyttäisivät printeissä. Kuvat piti tietenkin käsitellä, koska niiden tarkoituksena oli olla sen näköisiä että ne voisivat olla tarroja tai sabluunamaalauksia seinässä. Kun käytin näitä kuvaelementtejä osana suunnittelemani printtejä, aloin saada niihin juuri sellaista tunnelmaa jota hain. Oli myös mukavaa että keksin vihdoin järkevää käyttöä valokuvilleni. Seuraavassa olen laittanut rinnakkain alkuperäisen kuvan ja siitä tehdyn "tarran".



Kuva 30. Alkuperäinen valokuva ja siitä muokattu "tarra" (Turpeinen 2013)



Kuva 31. Alkuperäinen valokuva ja siitä muokattu "tarra" (Turpeinen 2013)



Kuva 32. Alkuperäinen valokuva ja siitä muokattu "tarra" (Turpeinen 2013)

Aloin myös harjoitella erilaisten seinien tekoa. Osan keksin itse ja joitakin ohjeita löysin internetistä googlettamalla. Seiniin lisäsin päälle erilaisia graffitimaalauksia ja valokuvista tekemiäni "tarroja". Joidenkin seinävaihtoehtojen kanssa homma toimi hyvin, mutta esimerkiksi tekemiäni punatiiliseinä ei toiminut sitten yhtään. Tiiliseinä oli jotenkin räikeä ja dominoiva ja vei kaiken huomion itse asialta. Lisäsin sen päälle filtteriä ja säätelin läpinäkyvyyttä ja sain lopulta senkin näyttämään hyvältä. Nyt printit alkoivat näyttää juuri sellaiselta mitä olin hakenut alusta asti ja välillä yllätyin itsekin miten hienoa jälkeä sain aikaan.

Tämän vaiheen printeistä kuvia tässä ja seuraavalla sivuilla (s.33).



Kuva 33. (Turpeinen 2013)



Kuva 34. (Turpeinen 2013)

Näihin printteihin aloin olla jo tyytyväinen ja jatkoin suunnitteluani samaa tekniikkaa käyttäen. Lopullisia printtejä valikoitui kahdeksan. Kun printit olivat valmiit, valokuvasin mallien päällä t-paitoja ja huppareita, jotta saisin tehtyä printeistä luonnolliset esityskuvat. Valmiista printeistä jatkan lisää sivulla 35.

Tässä vaiheessa myös päätin lopullisesti etten vielä painata paitoja ollenkaan, sillä halusin suunnitella tarkasti myös minkä malliseen paitaan printti painettaisiin. Opinnäytetyön työtuntien sisällä en tätä suunnittelua pystynyt toteuttamaan. Paidan mallin tulisi keskustella printin kanssa. Mietin myös voisiko printti olla erimuotoinen, eikä aina tasainen suorakulmio. Ehkä joku maalaus voisi alkaa jo takaa ja jatkua eteen, tai koko paita voisi olla yhtä "seinää". Näihin asioihin aion palata jatkaessani suunnittelua tulevaisuudessa, nyt päätin siis pysyä suunnitelmassani ja pitää opinnäytetyön sille valitsemissani rajoissa.

### 3.2 Materiaalien eettisyys ja kestävä kehitys tuotannossa

Printtien alkaessa valmistua, aloin miettiä millaisille materiaaleille toivoisin ne painettavan. Haluan mallistoni olevan ekologinen ja sen myötäilevän kestävä kehityksen periaatteita. Aloin siis tutustua erilaisiin eettisiin tekstiilivaihtoehtoihin.

Vihreät vaatteet – sivustolla eettisiin vaatteisiin erikoistunut Anniina Nurmi on listannut eri materiaalien hyviä ja huonoja puolia (<http://www.vihreatvaatteet.com/vihreat-materiaalit-luomupuuvilla-bambu-hamppu-soija-pla-lyocell-kierratetty-polyesteri/> 12.11.2013). Seuraavassa kerron lyhyesti Nurmen listaamia plussia ja miinuksia eri materiaaleista.

Nurmen mukaan ekologinen puuvilla (organic cotton) on tuotettu ilman keinolannoitteita tai torjunta-aineita. Tuotanto pyrkii rasittamaan ympäristöä mahdollisimman vähän, eikä tuotannossa ole käytetty geenimuunneltuja organismeja (GMO). Huono puoli puuvillassa lajikkeena on se, että se vaatii paljon vettä kasvaakseen.

Bambun (bamboo viscose) Nurmi sanoo olevan ekologinen viljelymenetelmistä riippuen, koska sen viljelyyn ei tarvita keinotekoisia lannoitteita tai torjunta-aineita. Bambu myös kasvaa nopeasti. Kuitenkin bambun prosessoiminen tekstiilikäyttöön vaatii paljon energiaa ja kemikaaleja ja se tekeekin muuten luonnollisesta materiaalista epäekologisen.

Hamppu (hemp) on luonnostaan ekologinen, eikä tarvitse kasvaakseen lannoitteita tai torjunta-aineita. Se on myös nopeakasvuinen, eikä tarvitse paljoa vettä kasvaakseen. Kuitu on hyvin kestävä. Huonoksi puoleksi Nurmi listaa sen, että vaatteissa käytettävä kuituhamppu rinnastetaan usein poltettavaan hamppuun. Tämän rinnastuksen takia kuituhamppua ei laajasti viljellä ja joissain maissa sen viljely on jopa laitonta. Suomessa kuituhampun viljely on sallittua, mutta tästä huolimatta kuituhamppua käytetään nykyään vähän.

Synteettiset kuidut PLA (polylactic acid) ja Lyocell ovat monella tapaa ekologisista, mutta ominaisuuksiltaan eivät sovellu käyttötarkoitukseeni. Nurmi kertoo PLA:n olevan synteettinen materiaali kuten polyesteri, mutta se tehdään öljyn sijaan maissista ja sokeriruo'osta. PLA on biohajoava, toisin kuin muut synteettiset kuidut. PLA:n tuottamiseen tarvittavat maissi ja sokerisuoko vievät kuitenkin viljelypinta-alaa ruoan tuotannolta. Myös PLA:n käyttö vaateteollisuudessa vaatii vielä jatkokehittelyä, jotta se täyttää tarvittavat kestävyysominaisuudet.

Lyocellin Nurmi sanoo olevan biohajoava selluloosakuitu, jota tehdään puumassasta. Yleensä se valmistetaan eukalyptus-puusta, joka on hyvin nopeakasvuinen. Tuotantoprosessi on ympäristöystävällinen, sillä liuottimet ovat myrkyttömiä ja ne voidaan käyttää uudelleen. Lyocellin valmistus vaatii kuitenkin paljon energiaa.

Suunnittelemiini käyttötarkoituksiin, t-paitoihin ja huppareihin, parhaat materiaalit siis olisivat ekologinen puuvilla ja hamppu. Hamppua voisi mahdollisesti saada kotimaisenakin. Puuvillan ja hampun sekä niiden sekoitteen ominaisuudet ovat paidoille oivallisia. Ne ovat päällä mukavia ja rentoja, tekstiilit ovat kestäviä ja niitä voi pestä usein.

Yksi painotalo jonka olen internetistä etsimällä löytänyt, Mikebon Oy Helsingistä, käyttää tuotteissaan ekologisia materiaaleja. Heillä on käytössään myös erityinen pesukone, joka erottelee pesuvedestä myrkylliset kemikaalit erikseen. Mikebon Oy voisikin olla potentiaalinen tulevaisuuden yhteistyökumppanini.

## 4 TYÖN TULOKSET

Työn tuloksina mallistossani on kahdeksan printtiä suunniteltuna painettaviksi ekologisista materiaaleista valmistetuille t-paidoille ja huppareille, miehille ja naisille. Printit ovat monivärisiä, monikerroksisia ja mieleenpainuvia. Olen havainnollistanut miltä printit paidoissa näyttäisivät, valokuvaamalla mustia paitoja mallien päällä ja photoshoppaamalla printit paitoihin jälkikäteen.

Mallistoni on itsellenikin hyvin mielenkiintoinen, se on monipuolinen ja eroaa selvästi markkinoilla olevista printeistä. Jokainen jolle olen printtejä näyttänyt, löytää niiden joukosta omat suosikkinsa, eikä yksikään printti ole noussut ylitse muiden. Koen onnistuneeni projektissa kiitettävästi.

### 4.1 Valmiit printtimallit

Valmiita malleja siis valikoitui kahdeksan. Kuvautin paitoja mallien päällä Rotten Tattoo – tatuointistudiolla Niiralassa, Kuopiossa. Kuvaajanani toimi medianomiksi Karelia-ammattikorkeakoulussa opiskeleva Sami Harjunen. Myöhemmin liitin Photoshopissa printit paitoihin, jotta katsoja voisi saada paremman käsityksen siitä, miltä printti paitaan painettuna näyttäisi.

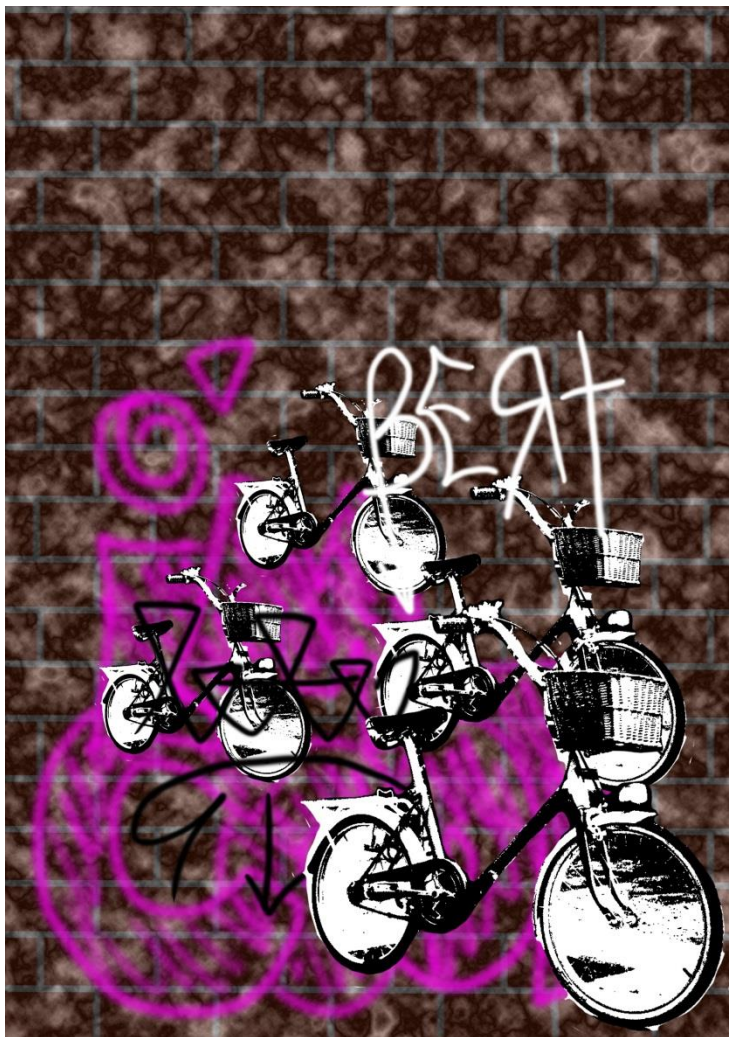
Valmiiden printtimallien tyyli on värikäs, monikerroksinen ja tavallaan myös moniulotteinen. Kuva avautuu katsojalleen pikkuhiljaa. Printeissä olen käyttänyt aiemmin esittelemääni tekniikkaa, jossa olen muokannut valokuvista niin sanottuja tarroja ja liittänyt niitä luomiini graffitiseiniin. Seuraavassa esittelen valitsemani printtimallit ensin printtinä, sitten esityskuvana (s.37-46).



Kuva 35. Valmis printtimalli – A. (Turpeinen 2013)



Kuva 36. Valmis printtimalli t-paidassa. (Harjunen & Turpeinen 2013)



Kuva 37. Valmis printtimalli – Bicis. (Turpeinen 2013)



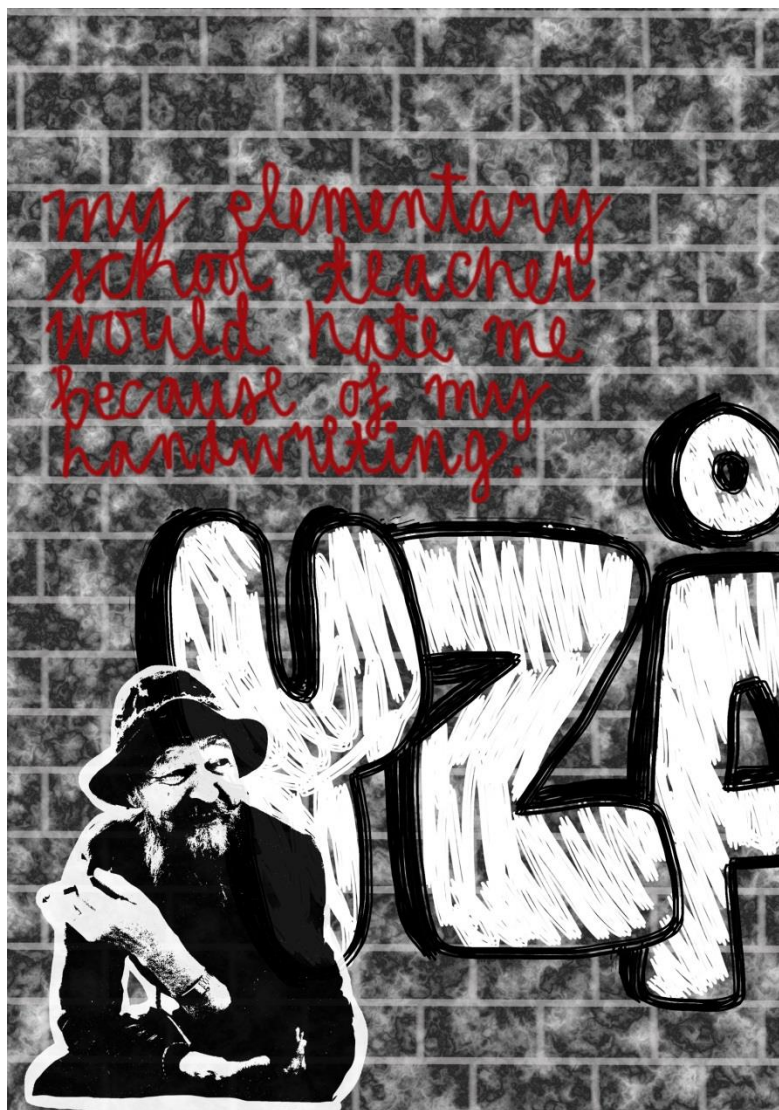
Kuva 38. Valmis printtimalli t-paidassa. (Harjunen & Turpeinen 2013)



Kuva 39. Valmis printtimalli – Yet Another (Turpeinen 2013)



Kuva 40. Valmis printtimalli t-paidassa (Harjunen & Turpeinen 2013)



Kuva 41. Valmis printtimalli – Handwriting. (Turpeinen 2013)



Kuva 42. Valmis printtimalli t-paidassa. (Harjunen & Turpeinen 2013)



Kuva 43. Valmis printtimalli – Paraguas. (Turpeinen 2013)



Kuva 44. Valmis printtimalli t-paidassa. (Harjunen & Turpeinen 2013)



Kuva 45. Valmis printti hupparissa. (Harjunen & Turpeinen 2013)



Kuva 46. Valmis printti – Monster (Turpeinen 2013)



Kuva 47. Valmis printti t-paidassa. (Harjunen & Turpeinen 2013)



Kuva 48. Valmis printti – 1€. (Turpeinen 2013)



Kuva 49. Valmis printti t-paidassa. (Harjunen & Turpeinen 2013)



Kuva 50. Valmis printti t-paidassa. (Harjunen & Turpeinen 2013)



Kuva 51. Valmis printti – Süß. (Turpeinen 2013)



Kuva 52. Valmis printti hupparissa. (Harjunen & Turpeinen 2013)

## 4.2 Sosiaalinen media markkinointi- ja palautteenhakupaikkana

Päätin hakea palautetta mallistolleni sekä asiantuntijoilta että kohderyhmääni kuuluvilta henkilöiltä. Asiantuntijapalautetta hain lähestymällä sähköpostilla suomalaisia skeittivaateyrityksiä ja kysymällä haluaisivatko he ilman ostositoumusta tutustua mallistooni ja antaa siitä palautetta. Parista paikasta sainkin vastauksen, running koala:lta Turusta ja Lamina:lta Helsingistä. Kohderyhmääni päätin lähestyä nykyaikaisesti sosiaalisen median, tässä tapauksessa Facebookin kautta. Kirjassaan Facebook-markkinointi – käytännön opas, Olin kirjoittaa että maailmassa on 1,7 miljardia internetin käyttäjää, joista 60 % on liittynyt johonkin sosiaaliseen verkostoon. Hän jatkaa että sosiaalisen median käyttö on yleisempää kuin henkilökohtaisen sähköpostin käyttö (Olin 2011,10-11.)

Sosiaalinen media on käyttäjiensä internetiin luomaa sisältöä (Olin 2011, 9). Erilaisia sosiaalisen median alustoja internetissä ovat esimerkiksi Facebook, Twitter, Pinterest, Tumblr, Instagram, YouTube, Flickr ja LinkedIn. Kullakin alustalla on hieman oma erikoisuutensa ja käyttäjäkuntansa. Toisaalta monet ihmiset käyttävät useaa sosiaalisen median alustaa yhtä aikaa ja linkittävät niiden sisältöä toisiinsa. Esimerkiksi Instagram on erikoistunut valokuviin, YouTube taas videoihin ja näiden käyttäjät linkittävät niihin lataamansa sisällön Facebookiin.

Valitsin juuri Facebookin kaikesta sosiaalisen median kirjosta siksi, että koin kohderyhmäni viettävän siellä paljon aikaa, arvioni mukaan enemmän kuin esimerkiksi Pinterestissä tai Twitterissä. Facebook oli myös itselleni tutuin sosiaalisen median kanava, joten ajattelin sen käytön olevan minulle mutkattominta. Facebookissa on paljon skeittaukseen ja graffiteihin liittyviä ryhmiä ja skeittikaupoilla on siellä omat sivunsa, joten uskoin sen kautta tavoittavani kohderyhmäni helpoiten. Facebookin kautta saisin hyvin myös ystäväpiiriini kuuluvat asiakkaani kiinni ja klikkaamaan sivuani. Mitä enemmän klikkauksia ja sivun jakamista tulee, sitä useamman henkilön uutisvirtaan sivuni hyppää, eli sitä enemmän näkyvyyttä se saa.

Koulullamme lokakuussa 2013 luennoimassa käyneen Teemu Arinan mukaan, Facebookissa valokuvat saavat 53 % enemmän tykkäyksiä, 104 % enemmän kommentteja, ja 84 % enemmän klikkauksia kuin tavalliset tekstipäivitykset. Arina jatkoi lyhyiden viestien saavan enemmän tykkäyksiä kuin pitkien, ja kehottikin käyttämään ytimekkäitä viestejä kommenttien kalasteluun. Kysymykset antavat vastauksia, eli tässä tapauksessa kommentteja. Arinan mukaan viikonpäivistä torstai ja perjantai toimivat Facebookissa 18 % paremmin kuin muut päivät ja usein ilta-aika on parempaa aikaa tietonsa jakamiseen kuin päivä. Itsekin uskon että asiakaskuntani on eniten Facebookissa iltaisin, joten julkaisin printtimallistosivuni ilta-aikaan. Julkaisut voi aina ajastaa, joten voi työskennellä tunnin viikossa, tehdä kaikki julkaisut silloin ja ajastaa ne tulemaan ihmisten uutisvirtoihin pitkin viikkoa (Arina 2013.)

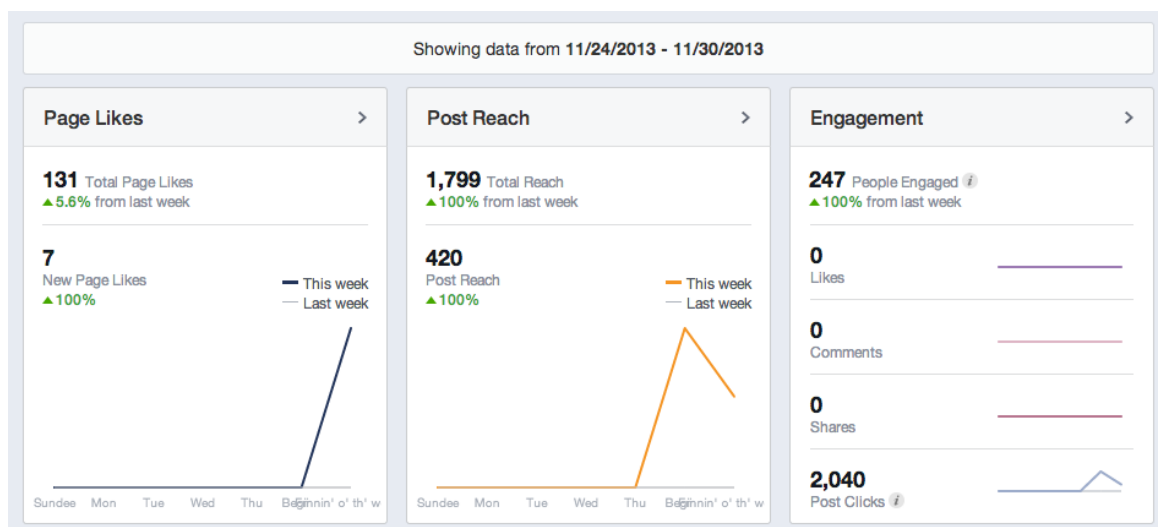
#### 4.2.1. Saamani palaute

Facebookissa sivuni sai ensimmäisessä kymmenessä minuutissa kymmenen tykkääjää. Tunnin päästä tykkääjiä oli jo lähes viisikymmentä. Julkaisin sivun perjantaina ja sunnuntai-iltaan mennessä tykkääjiä oli jo 128. Eniten minua yllätti se etteivät kaikki tykkääjät olleet ystäviäni, vaan joukossa oli ainakin kolmasosa, ellei enemmänkin, ihan minulle vieraita ihmisiä jopa ulkomailta!





















Printtini ovat oikein pidettyjä ja ainakin kymmenisen henkilöä on kysellyt minulta miten paitoja voisi ostaa itselleen. Kohderyhmä on hyvin laaja. Olin ajatellut lähinnä skeitti-henkisten ihmisten pitävän printteistäni, mutta nimenomaan ostamaan innokkaita ihmisiä yhdistääkin punk-musiikki, 50-luvun tyyli, ja noin 25 vuoden ikä. Palaute on ollut vain positiivista ja hyvin kannustavaa, myös alaan liittyviltä tahoilta, kuten: Street Art Finland, Sieni Arts, tatuointiartisti Sami Karttunen ja Lavia –green longboards.

Facebookin luomien tilastojen mukaan 131 ihmistä tykkää sivustani, sivuni on tavoittanut lähes 1800 ihmistä ja julkaisujani on klikkaillut yli 2000 ihmistä. Julkaisuistani on myös tykkäilty kymmenet ihmiset ja sadat ovat klikkaillut niitä ([https://www.facebook.com/choiva666?sk=page\\_insights](https://www.facebook.com/choiva666?sk=page_insights) 2.12.2013).

Facebookin tilastot näyttävät tältä:



Kuva 53. Facebook-tilastoja 2.12.2013

Your 5 Most Recent Posts							
<span style="color: orange;">■</span> Reach: Organic / Paid <span style="color: blue;">■</span> Post Clicks <span style="color: pink;">■</span> Likes, Comments & Shares							
Published	Post	Type	Targeting	Reach	Engagement	Promote	
12/02/2013 11:21 in the mornin'	 Happy Monday folks! Watch this and come inspired!			12	0 0		
12/01/2013 11:37 in the mornin'	 So many of you are interested of buying some shirts, that I totally try to really print some of them now! Which ones			147	35 10		
11/29/2013 8:46 in the evenin'	 "Choiva" is a word in gallego, language spoken in Galicia, Spain. It means "rain". In Galicia it rains a LOT but even			161	6 8		
11/29/2013 2:37 in the evenin'	 How many of you knows what means the name of the collection, "choiva"? Can you guess? :)			241	57 11		
11/29/2013 12:18 in the evenin'	 Like and share as much as you can! Let's try to reach all around the globe!			235	8 5		

See All Posts

Kuva 54. Facebook-tilastoja 2.12.2013

Yrityksistä joilta pyysin erityisesti palautetta, Lamina vastasi aika kiireisen oloisesti, lähinnä pahoitellen ettei heillä nyt ole mahdollisuuksia yhteistyöhön. Nimenomaan painotin heille että pelkkä palaute printeistä riittää, mutta se jäi nyt sitten aika niukaksi. He sanoivat printtien näyttävän hyvältä ja toivottivat onnea yhteistyökumppanin hakuun. Running koalalta Turusta sen sijaan sain sähköpostin jossa oli palautetta oikein mukavasti. Suominen kertoi pitävänsä tyylistäni paljon, ja kehotti panostamaan vielä enemmän teksteihin ja taustoihin. Hän ehdotti myös että voisin käyttää valokuvia vielä enemmän. Suominen myös kehotti keskittymään piirtämiseen ja kuvien käyttöön, ja muistutti että myös painotekniikka ja sen tuomat mahdolliset kuva- ja värirajoitukset, tulee ottaa huomioon jo suunnitteluvaiheessa (Suominen 2013.) Rotten Tattoola työskentelevältä tatuointiartistilta Sami Karttuselta sain myös hyviä vinkkejä esimerkiksi erilaisten taustojen kokeiluun printeissä. Hän on itsekin tehnyt graffiteja ja tuntee tyylin ja skeittikulttuurin hyvin.

#### 4.3 Miten onnistuin tavoitteissani

Tavoitteeni, jotka alussa jo luettelini, olivat tehdä ekologinen ja erottuva printtimallisto, säilyttää printeissä graffitiseinän tunnelma ja saada palautetta mallistosta. Koen onnistuneeni tavoitteissani kiitettävästi.

Työn tuloksiin olen hyvin tyytyväinen. Printit onnistuivat hyvin ja olen saanut niistä paljon monipuolista palautetta, josta kerroinkin tarkemmin edellisessä kappaleessa. Aikatauluni oli tiukka, mutta sain kaiken valmiiksi ja työnjälkenikin näyttää hyvältä, enkä koe hosuneeni niin piirtämisen, kuin raportinkaan kanssa. Ainoana asiana harmittaa se, ettei konkreettisia paitoja vielä syntynyt. Toisaalta tästä on kuitenkin hyvä jatkaa suunnittelua, jolloin saan ajan kanssa tarkkaan mietittyä minkä mallisia paidat tulevat olemaan. Minulla on myös jo paljon uusia ideoita projektin jatkamisen varalle.

#### 4.4 Tulevaisuuden näkymät

Tässä vaiheessa, kun mallisto on ollut Facebookissa esillä muutaman päivän, olen saanut niin paljon hyvää palautetta, kannustusta jatkamaan ja kyselyjä paitojen ostamisesta, että olen päättänyt hakea starttirahaa ja perustaa toiminimen, jonka kautta paitojen myyminen onnistuisi helpoiten. En koskaan halunnut yrittäjäksi ja hieman vierastan ajatusta edelleen, mutta nyt olen löytänyt tällaisen markkinaraon, joten päätin alkaa selvittää miten saisin siitä kaiken hyödyn irti. Olen myös hyvin iloinen siitä ajatuksesta, että voisin joskus, ehkä jo lähiaikoina, työllistää itseni printtisuunnittelijana.

Markkinointia ja yrityksen perustamiseen liittyviä asioita pitää ehdottomasti opiskella lisää, tutustua verotusasioihin ynnä muihin tärkeisiin, mutta itselleni vieraisiin osa-alueisiin. En olisi ikinä uskonut, että opinnäytetyöstä voi saada tällaisen projektin aikaiseksi. Aihevalintani onnistui täydellisesti, eikä oma innostukseni lakannut missään vaiheessa. Tästä on hyvä jatkaa!

## 5 LOPUKSI

Opinnäytetyöni aihe oli suunnitella ekologinen printtimallisto graffitien inspiroimana ja hakea siitä palautetta asiantuntijoilta ja kohderyhmältä. Tutustumalla aiheeseen monipuolisesti kirjallisuuden, elokuvien, lehtien ja internetin kautta, sain syvennettyä tietämystäni sekä graffiteista, eri materiaalien ekologisuudesta, freelance-suunnittelusta että Facebook -markkinoinnista. Asiantuntijuuteni on kasvanut ja työn teko on antanut intoa oman toiminimen perustamiseen.

Tärkein tavoitteeni, printtimalliston suunnittelu ja siitä palautteen saaminen onnistui erittäin hyvin. Olin hyvin iloinen saadessani asiantuntijapalautetta running koalan Olli-Pekka Suomiselta, tatuointiartisti Sami Karttuselta, Street Art Finlandilta ja Lavia green longboardsilta. Palautetta olen Facebookin kautta ja suullisesti, saanut myös kohderyhmään kuuluville ihmisiltä. Printit onnistuivat mielestäni täydellisesti, sain niihin juuri sen graffitiseinän tunnelman jonka niihin halusin ja olen työhöni erittäin tyytyväinen. Mieleeni juolahtaa myös tuon tuosta ajatuksia siitä, miten voisin työtäni jatkaa. Odotankin innolla sitä, että toiminimen perustamiseen liittyvät asiat ovat hoidossa ja voin taas keskittyä suunnitteluun täydellä teholla.

Työ on kehittänyt minua suunnittelijana ja olen oppinut muun muassa miten tärkeää on aikataulun luominen ja siinä pysyminen, huolellinen luonnostelu, sekä välipalautteen ja lopullisen palautteen hakeminen. Positiivisesta palautteesta myös itsetunto kasvaa, eikä tarvitse pelätä esitellä omia töitään. Myös rakentava palaute ja korjausehdotukset ovat tärkeitä, koska uusia asioita kokeilemallahan sitä oppii aina eniten. Myös freelance-suunnitteluun ja Facebook-markkinointiin tutustuminen on ollut erittäin hyödyllistä. En olisikaan koskaan uskonut innostuvani yrittäjyydestä, mutta nyt näin on päässyt käymään! Siinäkin mielessä aihevalinta ja koko opinnäytetyö onnistuivat erinomaisen hyvin.

## LÄHTEET

ARINA, Teemu 2013: Luento – Sosiaalinen media haltuun tuloksellisesti, Kuopion Muotoiluakatemia, 8.10.2013

BANKSY, 2006: Wall and Piece, Century

GANTER, Cris 2013: Graffiti School – A Student Guide with Teachers Manual, Thames & Hudson

GANZ, Nicholas 2009: Graffiti World – Street Art from five continents, New Edition, Thames & Hudson

HUNDERTMARK, Christian 2003: The Art of Rebellion – World of Street Art

OLIN, Kristian 2011: Facebook-markkinointi – käytännön opas, Talentum Media Oy

SUOMINEN, Olli-Pekka 2013: Sähköpostikeskustelu 7.11.2013-11.12.2013

REHNSTRÖM, Emilia 2013: Painokuosisuunnittelua Kangastus Oy:lle freelancer suunnittelijan näkökulmasta, HAMK – Hämeen ammattikorkeakoulu, Ammattikorkeakoulun opinnäytetyö, Muotoilun koulutusohjelma, Wetterhoff

## SUULLISET LÄHTEET

Luento, Teemu Arina – Sosiaalinen media haltuun tuloksellisesti, Kuopion Muotoiluakatemia, 8.10.2013

## VERKKOLÄHTEET

Akavan erityisalat <

[http://www.akavanerityisalat.fi/edunvalvonta/ammattinharjoittaja\\_yrittaja/freelance-tyo](http://www.akavanerityisalat.fi/edunvalvonta/ammattinharjoittaja_yrittaja/freelance-tyo)> 20.11.2013

The Core of REBEL8 <[rebel8.com/pages/history](http://rebel8.com/pages/history)> 3.11.2013

Craola, About <<http://www.imscared.com/about/>> 3.11.2013

Dalek Art <<http://www.dalekart.com/>> 3.11.2013

Facebook <[https://www.facebook.com/choiva666?sk=page\\_insights](https://www.facebook.com/choiva666?sk=page_insights)> 2.12.2013

Grafindustrial < <https://fi-fi.facebook.com/Grafindustrial>> 14.11.2013

Sullen Clothing < <http://www.sullenclothing.com/Sullen-Family> >14.11.2013

Suominen, Olli-Pekka 2013: Sähköpostikeskustelu 7.11.2013-11.12.2013

Ukko.fi – laskuta ilman omaa yritystä <<http://www.ukko.fi/freelance-verokortti/>> 20.11.2013

Vihreät Vaatteet <<http://www.vihreatvaatteet.com/vihreat-materiaalit-luomupuuvilla-bambuhamppu-soija-pla-lyocell-kierratetty-polyesteri/>> 12.11.2013

## ELOKUVALÄHTEET

BANKSY, 2010. Exit Throw the Gift Shop

## KUVALUETTELO

Kuva 1. Työprosessin kulku -kaavio

Kuva 2. Laillinen graffitiseinä Helsingin Kalasatamassa, Paula Turpeinen 2013

Kuva 3. 1970s America, Graffiti on a Subway Car, New York City, New York 1972

< [http://www.allposters.com/-sp/1970s-America-Graffiti-on-a-Subway-Car-New-York-City-New-York-1972-Posters\\_i5140123\\_.htm](http://www.allposters.com/-sp/1970s-America-Graffiti-on-a-Subway-Car-New-York-City-New-York-1972-Posters_i5140123_.htm) > 14.11.2013

Kuva 4. Banksy 2006, Wall and Piece, Century.

Kuva 5. Loyal to the coil red –t-paita, Sullen Clothing,

< <http://www.sulenclothing.com/Store/Tees/LOYAL-TO-THE-COIL-RED> > 14.11.2013

Kuva 6. Art Crimes: Kansas city 7 <[http://www.graffiti.org/kc/rapes\\_dalekkc\\_b.jpg](http://www.graffiti.org/kc/rapes_dalekkc_b.jpg)> 3.11.2013

Kuva 7. Artist, Features, CRAOLA <<http://www.formatmag.com/features/craola/>> 3.11.2013

Kuva 8. Mike Giant: Graffiti <<http://www.mikegiant.com/graffiti.php?id=2&page=1&pic=63>>  
3.11.2013

Kuva 9. Banksy –graffiti in Bristol <[http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Banksy\\_-\\_graffiti\\_in\\_Bristol-30Aug2009.jpg](http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Banksy_-_graffiti_in_Bristol-30Aug2009.jpg)> 18.11.13

Kuvat 10-28. Paula Turpeinen 2013

Kuva 29. Mr. Brainwash, Life is Beautiful, Los Angeles <<http://www.unurth.com/filter/Hitchcock>>  
22.11.2013

Kuvat 30-34. Paula Turpeinen 2013

Kuvat 35, 37, 39, 41, 43, 46, 48, 51. Paula Turpeinen 2013

Kuvat 36, 38, 40, 42, 44, 45, 47, 49, 50, 52. Sami Harjunen & Paula Turpeinen 2013

Kuvat 53 ja 54 Facebook-tilastoja <[https://www.facebook.com/choiva666?sk=page\\_insights](https://www.facebook.com/choiva666?sk=page_insights)>  
2.12.2013